

team na mestnem trgu steklenice razbijale in mleko po tleh razlivalo in jih povrhu surovo psovale in celo pretepale. Takrat ste mleko — za ohranitev človeškega zdravja tako potreben božji dar — zametavali, zdaj nas hodite po več ur daleč iz mesta na ceste čakati in mleka prositi, a mi ga vam nimamo dati, ker se nam je pod oblastjo cesarskega namestnika grofa Claryja odvzelo toliko sena, slame, žita in krompirja, da se mora z nami vred postiti tudi živina.

I. P.

Na bojiščih.

Na ruskem bojišču od Severnega morja do rumunske fronte že od 1. decembra dalje ni padel noben strel. Na obeh straneh čakajo čete na uspeh pogajanj glede premirja. — Na italijanski fronti večinoma samo artilerijski ogenj. Italijansko uradno poročilo pravi, da so naši zadnje dni opustili napadanje med Piavo in Brento in na ozemlju Sedem občin. — Na francoskem bojišču se vrši srdita bitka v ozemlju mesta Kambré. — Na albanskem in macedonskem bojišču smo potisnili sovražnika nekoliko nazaj. — S turških front nobenih posebnih poročil.

Razne politične vesti.

V državni zbornici se je v središču seji nadaljevala razprava o zakonski predlogi proračunskega odseka, ki zahteva, da se izreče graja tistim poslancem, ki so člani nadzornih komisij za državne dolgove. Zbornica je sprejela predlogo. Vršila se je nato razprava o takozvanem vojnem davku. Poslanska zbornica se je s tem davkom že trikrat pečala in zakon tudi sprejela, toda gosposka zbornica je zakonski predlog, kakor jo je sklenila državna zbornica, vselej odklonila, ker noče, da bi bil zakon o vojnem davku veljaven tudi za nazaj za leto 1916 in prejšnji leti, temveč samo za leto 1917. Druga točka nesoglasja med obema zbornicama pri tem zakonu je raznoliko obdajanje posameznih oseb in družb, kajti poslanska zbornica je za to, da plačajo tudi družbe takšen in tako velik davek, kakor posamezniki, in proti temu, da bi se bogatašem naložil manjši, revnejšim pa večji davek. Ko je o tem predmetu govorilo več poslancev, je bila seja zaključena in nadaljevanje razprave o tej zakonski predlogi preloženo na četrtkovno sejo. V nagodbenem odseku pod predsedstvom dr. Laginje je govoril ministrski predsednik dr. Seidler in predlagal, da se naj na stari podlagi podaljša nagodba ter se uredi trgovske razmere med Avstrijo in Ogrsko, in sicer za dobo dveh let. Hrvatski poslanec dr. Dulibič je zahteval, da se reši jugoslovansko vprašanje v smislu izjave Jugoslovanskega kluba, podane v drž. zbornici dne 30. maja 1917, in izvajal, da je nagodba med Avstrijo in Ogrsko papirnata cunj, ki ima ravno toliko vrednosti, kakor nagodba med Ogrsko in Hrvatsko, in izraža dvom, ali bo še sploh mogoče vzdržati dualistično državno obliko, ker zahteva jo nemadžarski in nememški narodi, da se jim zasluga boljša in srečnejša bodočnost. — V železniškem odseku se je vršila razprava o znani jezikovni neredi glede rabe nemščine kot službenega jezika pri železnicah, v zdravstvenem odseku pa glede šolanja in zdraviljenja bolnih in ranjenih vojakov. — V četrtkovni seji je zbornica nadaljevala razpravo o vojnem davku. Zbornica je sprejela zakonski predlog in tudi načelo, da se morajo bogate družbe ravnokotno obdavčiti, kakor posamezne osebe. Zbornica je nato razpravljala o pravosodnih zakonih, ki jih je tudi sprejela. Na razna vprašanja glede vojaških dopustov je odgovoril domobranski minister, da se to zadevno ne bo postopalo ozkosrčno, ter da se bodo dovoljevali dopusti v največji meri. — V petkovni seji je podal ministrski predsednik izjavo glede premirja z Rusijo. Ruska vlada je namreč stavila avstro-ogrski vladi ponudbo, da se pričnejo nemudoma pogajanja za premirje in za splošen mir. Na rusko ponudbo je avstro-ogrška vlada odgovorila, da je pripravljena pričeti s pogajanjimi za premirje, kateremu bi naj sledil mir. O tem poročamo na drugem mestu. V zbornici se je nato vršila razprava o begunskem vprašanju. Glavno določilo novega begunskega zakona je enotnost zneska, namreč 1 K na dan, in trdno določena številka, ki ne sme prekašati svote 500 K za osebo. Pravica do begunske podpore je po novem zakonu razširjena, sega namreč za tri mesece nazaj. Vršila se je nato razprava o zakonski predlogi glede podpore za obrtništvo. Domobranski minister je obljubil, da bodo po možnosti oproščeni od vojaške službe vojak-obrtniki, ki so stari več kakor 48 let in ki niso sposobni za vojaško službo na fronti. Zbornica je sprejela zakonsko predlogo kakor tudi predlogo glede odškodnine osebam, ki so bile pokrivice preganjane in obsojene. — V pondeljkovi seji se je vršila razprava o nagodbi z Ogrsko. Govorila je več poslancev, med temi poslanec Španič, ki je

izvajal, da je dualizem velika nesreča za Jugoslovane in stremi za uničenjem Jugoslovancev. Pritoževal se je o tem, kako se je za časa vojske postopalo z Jugoslovani, ker dualizem ne odgovarja pravici samoodločbe narodov, bodo Jugoslovani glasovali proti nagodbi. — V torekovi seji je zbornica nadaljevala razpravo o nagodbi z Ogrsko. Govorila sta dva poslancev, eden socialni demokrat in eden nemški nacionalist. Ker je bil ob 12. uri opoldne določen sprejem avstrijske delegacije pri cesarju, je bila seja prekinjena in preložena na popoldne. V popoldanski seji je govorilo deset poslancev. Izmed Jugoslovancev je govoril poslanec dr. Verstovšek, ki je zahteval, da se odstrani dualizem in da se Avstrija na novo zgradi na temelju svobodnih narodov. Naglašal je potrebo, da se združi v eno celoto vse ozemlje, na katerem prebivajo Jugoslovani. Stavljal je nato več predlogov, in sicer da se zgradi železnica iz Krapine do štajerske meje ter tako dobi stik z železnico iz Grobelnega, da bi se napravile ugodnejše železniške zveze na progi Zidanmost—Zagreb itd.; končno je zahteval, da vlada zastavi vse svoje moči, da postane promet med obema državama polovicama zopet prost, da se prebivalstvo v obeh državnih polovicah oskrbi enakomerno z živili ter da se tudi enakomerno porazdelijo razne sirovine za tovarniške namene. Prihodnja seja v sredo dne 5. decembra z dnevnim redom: Nadaljevanje razprave o nagodbi in glasovanje o nagodbi.

Zasedanje delegacij. Avstrijska in ogrska delegacija sta imeli v ponedeljek otvoritveni seji. Za načelnika avstrijske delegacije je bil izvoljen nemški krščanski socialist prelat Hauser, za podnačelnika pa Poljak dr. Bilinski. Prelat Hauser se je v toplih besedah spominjal rajnega cesarja Franca Jožeta in sedajnega cesarja Karla, ki si neumorno prizadeva celiti rane, katere seka ta grozna vojska in ki si prizadeva, da bi se čimprej sklenil trajen in časten mir. Vlada je predložila delegacijam proračun za leta 1914, 1915 in 1916. Iz tega proračuna posnamemo, da je avstro-ogrski monarhija izdala v teh letih na samo vojnih stroških za armado in mornarico čez 43 milijard kron, za leto 1917/18 bo pa izdala 20 milijard K. Poslanci dr. Korošec, Stanek in Petruszevič so stavili predlogo, naj zunanji minister sporoči vladarju željo delegacije, da po svojih vladah da iz obeh zbornic obeh državnih pooblaščenih zastopnike za bodočo mirovna pogajanja, in sicer: 12 Nemcev, 10 Madžarov, 10 Čehov, 7 Jugoslovancev, 5 Poljakov in Ukrajincev, 3 Rumune in 1 Italijana. — V torek ob 12. uri opoldne je cesar sprejel avstrijsko delegacijo. V imenu delegacije je imel nagovor na cesarja predsednik delegacij prelat Hauser. Potem je imel naš cesar prestolni govor, v katerem se je v začetku spominjal prednika na prestolu, rajnega cesarja Franca Jožeta, slavnih uspehov naših zmagovalnih armad in junaštva naše mornarice, nadalje velikih naperov vojaštva na fronti in v zaledju ter požrtvovalno-junaškega naporega delovanja prebivalstva v zaledju, ki je vsled dolgotrajne vojske izpostavljeno velikemu, vsestranskemu pomanjkanju. Z globoko hvaležnostjo se je spominjal junakov, ki so za domovino žrtvovali najdražje, svoje življenje. Kar se dostaja miru, je cesar poudarjal, da je naša država slejkoprej pripravljena skleniti za državo časten mir in ne bo pri sklepanju miru stavila zahtev, ki bi bile nedosegljive. V toplih besedah se je cesar nato spominjal neumornega prizadevanja sv. Očeta za spravo med državami in narodi. Kar zadeva Rusijo, je naša želja, da bi čimprej zopet prišlo do priateljstvih razmer med nami in Rusijo. Meča, ki nam je bil s silo potisnjen v roke, ne damo poprej iz rok, dokler se naši sovražniki ne odrečejo načrtom, da bi nas razdelili in uničili. V lastni hiši hočemo ostati samostojni gospodarji. Končno je prestolni govor še kratko omenil naše razmere do zaveznikov in nevtralnih držav. — V torek je imel v odseku za zunanje zadeve naš zunanji minister grof Černin svoj govor. Povedal ni nič novega ne o postanku ne o razvoju vojske ne o vojnem stališču napram mirovnemu vprašanju. O prihodnji usodi Poljske je izjavil, da bo Poljska sama, torej poljsko ljudstvo odločevalo o svoji državni prihodnosti. Prijazne besede je govoril na naslov sedanje ruske vlade, o stanju pogajanj z Rusi pa ni povedal nobenih podrobnosti. Mir, ki je grofu Černinu pred očmi, bodi takšen, da ostane prostost, samostojnost in ozemlje Avstrije nedotaknjeno.

Tedenske novice.

Duhovniške vesti. Župnijo Sv. Martin na Poh. je dobil tamniški provizor č. g. Franc Sinko. — Č. g. Jožef Vrečko, kaplan pri Sv. Juriju na Ščavnici, je šel v Gradec študirat filozofijo.

Nova vojna kurata. Č. g. Fr. Stiglic, kaplan v Vojniku, je imenovan za vojnega kurata gorskega strelskega polka št. 2. — Č. g. I. Hanžič, kaplan na Kapeli, je bil te dni vpoklican v vojno službo kot vojni kurat.

Trojno odlikovanje tekom enega meseca je dobil vojni kurat č. g. Pavel Žagar pri 87. pešpolku, in sicer najvišje pohvalno priznanje z meči, častni znak II. razreda od Rdečega križa in Karlov četni križ. V mesecu majniku t. l. je dobil Franc Jožefov red, tako da ima sedaj z duhovniškim zaslužnim križcem od leta 1915 v celem petero odlikovanj.

Pomožni vojni kurat. Č. in kr. vojni kurat v ptujskih vojaških bolnišnicah je bil odpoklican na fronto. Začasno dušeskrbje v teh bolnišnicah je prevzel č. g. Anton Kolarič, c. kr. gimnazijski profesor v Ptuj.

Vojak-bogoslovec. G. Alojzij Vrhnjak, abiturient iz Pameč pri Slov. Gradcu in častniški aspirant v kurzu za častnike, je poleg svojih vojaških dolžnosti študiral zasebno vse predmete za prvi letnik bogoslovja. Dne 26. m. m. je napravil z dobrim uspehom zadoj izpit za prvi letnik v Mariboru. Zdal bo, kmalu praporščak, študiral za drugi letnik.

Poroka v cesarski hiši. V kapeli gradu Laxenburg se je dne 29. novembra predpoldne vršila poroka cesarjevega brata, nadvojvode Maksa, s princezino Franciško Hohenlohe-Schillingfürst. Viskoki par je poročil kardinal dr. Piffl. Navzoči so bili: Cesar in cesarica, bolgarski in saški kralj ter mnogo druge višje gospode.

Preiskava radi preganjanj Slovencev. Te dni je došla iz Dunaja ministerjalna komisija v Maribor, da preišče, kakor se uradno poroča, na licu mesta med vojno nastale razmere. Te razmere so preganjanja in aretacije nedolžnih Slovencev začetkom vojske. Iz Štajerskega bo razširila ta komisija svoje delovanje na Koroško, Kranjsko, Primorsko in Dalmacijo. V komisiji so visoki uradniki iz ministerstev: sekcijski načelnik dr. Aleksij iz notranjega ministrstva, ministerjalni svetnik Čulič iz ministrskega predsedstva in dr. Braitenberg kot zastopnik naučnega ministrstva. Poslednji je Kodevec in hud nasprotnik Slovencev. Čulič je sicer Hrvat, pa vladnega mišljenja. Zato pa Slovenci v to komisijo ne moremo imeti zaupanja. Poslana je bila na jug sicer na zahtevo naših poslancev, pa tajno in brez vednosti naših poslancev, ki so zavoljo tega že interpelirali v državnem zboru. Velika zasluga naših poslancev je, da so v ostrih interpelacijah opisovali, kako so naši nemškutarji in nemški zagrizenci neutemeljeno obdolževali domovini in cesarju zveste Slovence, kako jih je žandarmerija in vojaštvo gonilo v zapore, kako so posililemske in nemške barabe pred očmi oblasti, okrajnih glavarjev in v navzočnosti žandarjev pljuvale po naših ljudeh, jih zasramovale in teple. Po več tednov in mesecev so nedolžne slovenske žrtve morale radi nemške hudobije pretrpeti v ječah med roparji in hudodelci. Mnogi so vsled pretanega duševnega in telesnega trpljenja izgubili v ječi svoje zdravje, framski g. župnik Mursič je celo umrl, očitno na naslednjih grdega in ostudnega preganjanja, ki ga je pod zaščito znanih okrajnih glavarjev uprizorila proti Slovincem nemška in nemškutarska sodrga. In nihče od teh žrtv še ni dobil dosedaj ne zadoščenja in ne odškodnine za škodo in prestano trpljenje. Sedaj so nam poslali neko preiskovalno komisijo, ki bo sprejemala pritožbe samo proti civilni oblasti, ne pa proti vojaški oblasti. Že v tem je velik nedostatek te komisije, ker so naši ljudje ravno od raznih vojaških oseb toliko pretrpeli. Vrhtega tudi sestava komisije ne vzbuja posebnega zaupanja. Vendar pa je neobhodno potrebno, da zvedo vsi preganjani za nalogo te komisije. Če bodo sedaj zaslišani, naj vsak neutrašeno in brezobzirno pove vso resnico. Bati se ni treba nobenemu ničesar, ker ne gre za novo preganjanja, marveč za to, da se izvedo vse krivice in vsa nasilstva. Prišel je čas, da se poravnajo vse krivice storjene po teh preganjanjih. Potrebno je, da pride čista resnica na dan, da komisija izve za vse krivice, ki so tirali nedolžne žrtve v preganjanje in težave. Naši poslanci so